

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 31Cob/77/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317219603
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2317219603.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov: Mgr. Michal Novotný ako predseda senátu a JUDr. Pavol Laczo a JUDr. Andrea Vyskočová ako členovia senátu v sporovej veci žalobcu: P. I., nar. X. U. XXXX, F. W., X., zastúpeného: STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o., advokátska kancelária, Nitra, proti žalovanej: TRIOS s.r.o., IČO: 31 420 451, Drevená 766/1, Galanta, zastúpenej: Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Bratislava, o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia žalovanej, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 35 C 65/2017-218 z 12. novembra 2018 takto

rozhodol:

- I. Napadnutý rozsudok sa potvrdzuje.
- II. Žalobcovi sa priznáva voči žalovanej nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyhovel žalobe a I. určil, že je neplatné uznesenie valného zhromaždenia žalovanej z 13. novembra 2017 v znení: „Kontrolu účtovníctva spoločnosti môžu vykonávať spoločníci tak, že túto budú vykonávať spoločníci osobne, nie zastúpení tretími osobami. Pri kontrole účtovníctva môžu byť prítomní právny zástupcovia spoločníkov. Táto kontrola účtovníctva sa bude uskutočňovať 2x ročne a bude sa týkať príslušného účtovného obdobia.“, a II. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za dokázaný tento skutkový stav:

3. Žalobca je spoločníkom žalovanej - spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá má základné imanie 6.640 €, a vklad žalobcu predstavuje 1.992 €, teda jeho podiel je 30 %. Druhým spoločníkom je Peter Józán, ktorý je aj konateľom žalovanej a ktorého podiel predstavuje 70 %. Vnútorné pomery žalovanej sú upravené spoločenskou zmluvou, ktorá v čl. VI ods. 1 ustanovuje, že spoločník má základné právo podieľať sa spôsobmi stanovenými všeobecne záväznými právnymi predpismi a touto zmluvou na riadení a kontrole činnosti spoločnosti, najmä osobne sa presvedčať o vedení vecí spoločnosti, nahliadať do obchodných kníh a spisov, oboznamovať sa s výsledkami hospodárenia spoločnosti a predkladať návrhy orgánom spoločnosti a požadovať od orgánov spoločnosti potrebné vysvetlenia. Spoločníci môžu tieto práva vykonávať sami, alebo ich môžu nechať vykonať prostredníctvom odborníkov, ktorí sú viazaní mlčanlivosťou o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri výkone svojej činnosti. Náklady na výkon takejto činnosti znáša spoločník sám.

4. Dňa 13. novembra 2017 sa konalo valné zhromaždenie, na ktorom sa zúčastnili obaja spoločníci. V bode 4 programu bolo navrhnuté uznesenie v hore citovanom znení. Žalobca v diskusii s predloženým návrhom nesúhlasil, návrh tohto uznesenia však bol schválený, keď zaň hlasovalo 70 % hlasov spoločníkov a proti nemu 30 % hlasov spoločníkov. Žalobca sa inak opakovane domáha sprístupnenia rôznych dokumentov spoločnosti.

5. Z takto zisteného skutkového stavu súd právne uzavrel, že prijaté uznesenie v rozpore s čl. VI ods. 1 spoločenskej zmluvy bráni žalobcovi vykonávať toto právo prostredníctvom odborníkov (tretích osôb). Zároveň toto uznesenie oproti § 122 ods. 2 Obch. zák. zužuje práva spoločníka tak časovo (výkon dvakrát ročne) a obsahovo (len doklady príslušného účtovného obdobia). Tým došlo aj k obmedzeniu práva priznaného spoločenskou zmluvou žalobcovi bez jeho súhlasu, ktorý bol podľa § 141 ods. 2 Obch. zák. potrebný. Toto uznesenie tak odporuje zákonu, čo podľa § 131 Obch. zák. založilo dôvod jeho neplatnosti.

6. Včas podaným odvolaním sa žalovaná domáha zmeny tohto rozsudku tak, že sa žaloba zamietne. Napadnuté uznesenie neobmedzuje právo žalobcu nahliadať do dokumentov a byť informovaný o stave spoločnosti. Žalovaná tým len reagovala na šikanózne požiadavky pri výkone tohto práva. Dôvodom odmietnutia sprístupnenia účtovníctva tretím osobám je legitímny záujem žalovanej na ochrane tam uvedených údajov pred osobami, ktoré nie sú viazané mlčanlivosťou, keďže by mohli byť zneužití v konkurenčnom boji. Žalobca čisto formálne trvá na výkone svojho práva z § 122 ods. 2 Obch. zák. Kontrola účtovnej dokumentácie dvakrát ročne je primeraná, nie je možné ju vykonať za krátky čas, ale treba na ňu vyčleniť prostriedky aj u žalovanej. V súvislosti s § 141 ods. 2 Obch. zák. upozornila na to, že žalobca je aj povinný zdržať sa konaní, ktoré sťažuje činnosť žalovanej spoločnosti. Žalovaná vytkla žalobcovi, že v inom konaní sa domáha sprístupnenia rôznych dokumentov, pričom tieto spory mal riešiť v jednom konaní s dvoma petitmi. Súd prvej inštancie nesprávne a v rozpore s § 178 ods. 2 C. s. p. doručil zmenu žaloby žalovanému až na pojednávaní 12. novembra 2018. Nevyrovnal sa takisto s jeho argumentáciou, že žalobca svoje právo zneužíva, teda ide o šikanózne vykonávanie práva v zmysle § 265 Obch. zák.

7. Žalobca vo vyjadrení navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Napadnuté uznesenie valného zhromaždenia obmedzuje práva spoločníka, pričom takéto obmedzenie nie je možné z dôvodu, že žalovaná predpokladá šikanózne vykonávanie týchto práv žalobcom. Poukázal na to, že mesačná periodicita nahliadania do dokladov spoločnosti je primeraná. K porušeniu procesných práv žalovanej nedošlo, pretože na pojednávaní 12. novembra 2018 bolo podanie oboznámené a jeho obsahom bol okrem zmeny žaloby už len návrh na spojenie vecí.

8. Žalovaná v odvolacej replike a žalobca v odvolacej duplike v podstate už len zopakovali svoje podstatné argumenty.

9. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 379 C. s. p.), ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie a nevyžaduje to ani verejný záujem (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario). Po jeho preskúmaní v medziach odvolacích dôvodov a väd, na ktoré je potrebné prihliadať z úradnej povinnosti (§ 380 C. s. p.), dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

10. Odvolací súd sa podľa § 387 ods. 2 C. s. p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a odkazuje naň. Súd prvej inštancie sa v podstate správne vyrovnal so všetkými podstatnými otázkami a argumentami strán a odvolacie námietky žalovanej nie sú spôsobilé naštrbiť jeho správnosť.

11. Z obsahu spisu predovšetkým vyplýva, že 2. novembra 2018 bolo súdu doručené podanie žalobcu (č. I. 201), ktorého obsahom bolo oznámenie o prevzatí zastúpenia, stručné opísanie predmetu tohto a iného konania (sp. zn. 30 C 6/2018 o uloženie povinnosti) a návrh na ich spojenie v záujme hospodárnosti, ako aj „zmena petitu“. Súd toto podanie doručil zástupcovi žalovanej krátkou cestou na pojednávaní 12. novembra 2018, na ktorom zároveň vyhlásil uznesenie o zamietnutí návrhu na spojenie a pripustení zmeny žaloby. Ustanovenie čl. 9 základných princípov C. s. p. zakotvuje len právo strany oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a stanoviskami protistrany, právo vyjadriť sa k nim však dáva len v rozsahu výslovne ustanovenom zákonom. Z ustanovenia § 178 ods. 2 C. s. p. takisto nevyplýva povinnosť doručovať každé stanovisko aspoň päť dní vopred pred pojednávaním, vyplýva z neho len povinnosť doručiť v tejto poriadkovej (porov. slovo „spravidla“) lehote predvolanie. Požiadavku na určenie minimálnej lehoty, ktorá je potrebná na vyjadrenie k návrhu protistrany, formulovala judikatúra len vo vzťahu k podaniam týkajúcim sa veci samej (porov. v tomto smere aj judikát R 8/2016).

12. Z cit. čl. 9 základných princípov C. s. p. vyplýva teda zásadne len právo oboznámiť sa s návrhmi protistrany. Táto možnosť bola žalovanej daná doručením návrhu na spojenie vecí na spoločné konanie na pojednávaní 12. novembra 2018. Zákon však nevyžaduje výslovne dať aj priestor na vyjadrenie sa k tomuto návrhu. Okrem toho v prerokovanej veci súd tento návrh zamietol, v dôsledku čoho sa na prebiehajúcom konaní nič nezmenilo. Za daných okolností teda ani prípadná nemožnosť žalovanej vyjadriť sa k tomuto návrhu v ňou žiadanej lehote päť dní nemala žiaden vplyv na jej práva. Rozhodnutie o spojení vecí podľa § 166 C. s. p. je rýdzo na posúdení súdu prvej inštancie a ani žalobca, ale ani žalovaný nemá právo na spojenie či nespojenie určitých vecí. Pokiaľ ide o údajnú zmenu žaloby, za tú sa podľa § 140 ods. 1 a 2 C. s. p. považuje návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo, ale aj podstatná zmena rozhodných skutočností tvrdených v žalobe. V prerokovanej veci sa žalobca už v žalobe domáhal, aby „súd určil, že uznesenie valného zhromaždenia žalovaného konaného 13.11.2017 k bodu 4 programu je neplatné“. V podaní na č. I. 201 potom žalobca navrhuje zmenu petitu v znení, v akom je reprodukováaná aj vo výroku rozsudku. Z porovnania oboch týchto návrhov je však zrejmé, že žalobca od počiatku stále uplatňuje to isté právo - právo na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia z 13. novembra 2017 k bodu 4, ktoré obmedzilo právo spoločníkov na kontrolu účtovníctva. Podanie č. I. 201 tak nie je ani uplatnením nového, ani iného práva, ani sa v ňom nemenia rozhodné skutočnosti. Toto podanie tak v skutočnosti nebolo žiadnou zmenou žaloby, ale len formulačnou úpravou petitu - rozšírením o doslovné znenie uznesenia, ktorého neplatnosť sa mala vysloviť, ktoré však bolo od počiatku konania jasné. Túto úpravu petitu mohol súd vykonať aj z úradnej moci, keďže nikdy nie je viazaný doslovným znením petitu (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 5 Cdo 254/2009, nález ÚS SR I. ÚS 122/2012). Pretože nešlo o žiadnu zmenu žaloby, súd prvej inštancie o nej aj nadbytočne rozhodoval (uznesením vyhláseným na pojednávaní 12. novembra 2018). Len pre poriadok sa však pripomína, že podľa § 142 ods. 1 C. s. p. možno o pripustení zmeny rozhodnúť priamo na pojednávaní, na ktorom bola navrhnutá, z čoho jasne vyplýva, že zákon nevyžaduje dať protistrane možnosť vyjadriť sa k návrhu na zmenu žaloby v žiadnej lehote.

13. Námietka žalovanej, že napadnuté uznesenie neobmedzuje práva spoločníka v zmysle § 122 ods. 2 Obch. zák., len určuje spôsob ich výkonu, celkom zjavne prehlada, že z § 122 ods. 2 Obch. zák. nevyplýva žiadne časové ani rozsahové obmedzenie práv spoločníka na nahliadanie do dokladov spoločnosti. Z citovaného ustanovenia nemožno vyvodiť, že by spoločník mal právo nahliadnuť do dokladov len určitý počet krát do roka, ani to, že by sa nahliadanie mohlo týkať len obmedzeného obdobia. Je teda celkom zrejmé, čo je dôsledkom prijatého uznesenia: ak by spoločník chcel počas roka nahliadnuť do účtovníctva žalovanej spoločnosti tretíkrát alebo ak by chcel v ďalšom roku nahliadnuť do účtovníctva za predošlé obdobie, citované uznesenie mu to neumožňuje. Podľa § 122 ods. 2 Obch. zák. však má na takéto nahliadnutie právo, pretože účtovníctvo spoločnosti zostáva stále dokladom spoločnosti v zmysle citovaného ustanovenia. Už aj z použitia nedokonavého vidu „nahliadať“ možno usudzovať, že zákonodarca počíta aj s opakovaným využívaním tohto práva spoločníkom.

14. Odvolací súd sa v zásade stotožňuje so všeobecným názorom žalovanej, že aj právo podľa § 122 ods. 2 Obch. zák. môže spoločník zneužívať, teda vykonávať ho šikanóznym spôsobom. O taký výkon môže ísť najmä vtedy, ak spoločník nevykonáva svoje právo s cieľom skutočne sa oboznamovať s činnosťou spoločnosti, ale len s cieľom sťažovať spoločnosti jej činnosť. Žalobca však v tomto smere dôvodne pripomenul, že napadnuté uznesenie sa netýka konkrétnej požiadavky na konkrétnu žiadosť o informácie, ale upravuje práva spoločníka do budúcnosti a abstraktne. Z ustanovenia § 265 Obch. zák. celkom jasne vyplýva, že právnu ochranu nepožíva výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku; podobne z § 3 ods. 1 Obč. zák. vyplýva, že v rozpore s dobrými mravmi nesmie byť výkon práva. Pokiaľ však zákon výslovne neustanovuje niečo iné (porov. napr. § 11 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov, umožňujúci nariadiť predaj bytu pre nepripustný výkon vlastníckeho a užívacieho práva), nemožno podľa odvolacieho súdu nikomu odňať alebo obmedziť určité právo len preto, že ho v minulosti prípadne vykonával zneužívajúcim spôsobom, a len na základe úvahy, že ho takýmto spôsobom môže vykonávať aj v budúcnosti. Preto sú nedôvodné úvahy žalovanej o tom, či žalobcove žiadosti o informácie skutočne predstavujú šikanóznny výkon práva z § 122 ods. 2 Obch. zák. alebo nie, pretože aj keby to tak bolo, nie je to dôvodom na obmedzenie tohto práva spôsobom, akým sa to stalo v napadnutom uznesení valného zhromaždenia. Pritom samotná požiadavka kontrolovať doklady spoločnosti viac ako dvakrát do roka a prípadne kontrolovať aj doklady z predošlého účtovného obdobia nemôže byť bez ďalšieho vždy považovaná za šikanóznnu, keďže môžu existovať opodstatnené dôvody na takúto kontrolu. Jednoduchým príkladom môže byť nahliadnutie do účtovníctva za predošlý rok pri rozhodovaní o rozdelení zisku, ak spoločník má pochybnosti, či vyčíslený zisk je správny.

15. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že napadnuté uznesenie valného zhromaždenia obmedzuje práva žalobcu ako spoločníka na nahliadanie do dokladov žalovanej spoločnosti v zmysle § 122 ods. 2 Obch. zák., čím je v rozpore so zákonom. Už to samo osebe podľa § 131 Obch. zák. zakladá dôvod jeho neplatnosti, v dôsledku čoho už ani nie je podstatné, či je opodstatnené ďalšie osobné obmedzenie tohto práva (nahliadanie len osobne, bez možnosti splnomocniť tretie osoby) a či toto uznesenie skutočne obmedzuje práva spoločníka v tom zmysle, ako to ustanovuje § 141 ods. 2 Obch. zák. Už len v záujme úplnosti potom odvolací súd upozorňuje na to, že rozsahom a obsahom nahliadacieho práva podľa § 122 ods. 2 Obch. zák. sa zaoberala aj aktuálna judikatúra Najvyššieho súdu SR (porov. judikát R 34/2019), s ktorým by sa mali strany v záujme úpravy svojich vzájomných vzťahov dôkladne oboznámiť, keďže predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 2 ods. 2 C. s. p.

16. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 387 C. s. p. rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil (výrok I).

17. V odvolacom konaní plne úspešnému žalobcovi odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. priznal aj nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania proti neúspešnej žalovanej (výrok II).

18. Rozhodnutie prijal senát jednomyseľne (3 : 0).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok ustanovených v § 420 a § 421 C. s. p. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ak nejde o prípady § 429 ods. 2 C. s. p. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.